

Wommelgemse Heemkundige Kring "De Kaeck" VZW

MEDEDELINGENBLAD

Ledenblad: oktober – november 2021 - nummer 395
Tweemaandelijks tijdschrift, verschijnt op 1 februari, 1 april, 1 juni,
1 augustus, 1 oktober, 1 december
Oplage: 180 expl
ISSN=0777-804X

Verantwoordelijke uitgever: Eddy Smits- Schaarbosstraat 10 – 2160 Wommelgem – tel.: 03/354.40.72
www.dekaeck.be – e-mail: dekaeckes@gmail.com
Bankrekening (IBAN) : BE12 9799 5205 4092 "W.H.K. De Kaeck "

TE NOTEREN:

13 november 2021: Teerfeest
(zie verder in dit blad)

18 december 2021: Lezing "Herfst 44"
(zie verder in dit blad)

08 januari 2022: Eerste Algemene Vergadering 14.00
u.- Documentatie Centrum

22 januari 2022: Virtuele wandeling:
"Dorst in 't Dorp" (zie verder in dit blad)

26 februari 2022: Tweede Algemene vergadering
14.00 u.- Documentatie Centrum, gevolgd door
pannenkoeken of wafels

**17 maart 2022: Lezing met onderwerp "Dulle
Griet"** (Meer hierover in een volgende uitgave)

SCHENKINGEN

* Dhr. R. Van der Avort schonk ons 2 T-shirts gemaakt ter gelegenheid van de viering "150j Brandweer/100j K.H.De Verbroedering/60j Wommelgemse Turners". Deze viering vond plaats in 1998. Tevens schonk hij ons een T-shirt van de KWB.

* Wiske Thijs schonk ons een zwarte "midi-jas" uit lang vervlogen tijd.

* Van Ludgard Jochems ontvingen we een prachtige foto met de ganse Sint-Ludgardiskring. Zeer interessant is de bijgevoegde lijst met alle leden van de zangkring. Een enig document dat zeker een voorname plaats verdient in ons museum (als het eenmaal terug kan geopend worden).

Eveneens ontvingen we van Ludgard Jochems een aantal archiefstukken van Jodi ofwel Jozefa Dillen. In onze vorige mededelingen publiceerden we een lied

door haar geschreven en door Karl Herberger getoondicht.

* Julien Van Noten schonk ons een "geïllustreerde catechismus" uit 1912. Deze (Nederlandstalige) catechismus werd gedrukt in Parijs en is rijk geïllustreerd (zie voorbeeld). Interessant ook de "opdracht" vooraan in het boek en geschreven door A. De Schutter - Onderpastoor in Mortsel: "*Marcel, blijf getrouw aan uw geloof!*"

"Catechismus met platen opgeluisterd
Plaat 28 - De 10 Geboden"

HEEMFEEST

't Was lang geleden, corona weet je wel, dat we onze leden nog eens bij elkaar konden brengen maar op zondag 5 september was het dan zover. We mochten heel wat leden (en ook mensen buiten onze kring) verwelkomen op onze heemfeesten. 't Was schitterend weer die zondag en een vijftigtal leden schoven aan tafel voor een heerlijke koude schotel. En of het smaakte! In de namiddag konden we, lekker in het zonnetje, met iedereen een babbeltje doen. Een echt gezellige sfeer op deze heemfeesten!

TENTOONSTELLING WOMMELGEMSE KOPPEN

Een tentoonstelling die heel wat bezoekers over de vloer kreeg en veel bijval kende.

Van een tachtigtal (overleden) Wommelgemnaars of mensen die een speciale band met Wommelgem hadden hing er een foto met korte toelichting (en ook wel eens een pittige anekdote) aangaande hun persoon. Buiten deze reeks was er ook nog een gedeelte met "ingekaderde personen". Fotokaders van Wommelgemnaars die door de familie, in het verleden, aan de heemkundige kring werden afgestaan. In dit gedeelte hingen ook voor ons onbekende personen en waarbij we de hoop koesterden dat iemand deze mensen zou herkennen. IJdele hoop evenwel!

We schreven reeds dat de tentoonstelling heel wat bijval kende, hieronder enkele notities uit het "Gulden boek".

* *"Fijne tentoonstelling! We zijn weer enkele "anekdotes" te weten gekomen over Wommelgemnaren"* (A. Theys - Schepen van Cultuur).

* *"Mooie tentoonstelling, met veel informatie over de personen, met veel interesse gelezen."* (L. Geeraerts & M. Kerseman - H.K. Scilla-Schilde).

* *"Van harte proficiat met jullie prachtige tentoonstelling. We hebben nog eens kunnen genieten van onze oude tijd. Hartelijk dank!"* (J. Dresseleers).

* *"Knap werk en mooie tentoonstelling"* (W. Janssens - Doc. Centrum Borsbeek).

* *"Leuk en origineel"* (A. Permentier - Schoten).

* *"Een prachtige tentoonstelling. Zo deugdoend en tof om al deze mensen nog eens tot leven te zien komen. Van harte proficiat(!) en dank."* (C. Ghielens).

Wij kunnen enkel besluiten dat deze tentoonstelling "een schot in de roos was".

OPENING POLYVALENT CENTRUM BRIELEKE

Ook wij waren aanwezig op de "verenigingendag" ter gelegenheid van de opening van het "Brieleke". En laat ons maar direct met de deur in 't huis vallen: het is een prachtig centrum waarop de gemeente fier mag zijn!

Met deze mening staan we niet alleen: ze werd beaamt door de massa aanwezigen die op zaterdag (en zondag) een kijkje kwamen nemen.

Onze bescheiden aanwezigheid bestond uit een selectie "Wommelgemse Koppen" tentoongesteld op een vijftal borden, die verspreid stonden over de ruimte. "Bescheiden" omdat de maand september voor onze kring een maand is waarin zowel het heemfeest als onze jaarlijkse tentoonstelling valt en deze "verenigingendag" dus een bijkomende activiteit was. Toch hadden we er nog een "speciale" aan toegevoegd namelijk een zoektocht, bestaande uit een tiental vragen naar enkele specifieke eigenschappen en vermeld bij sommige "Wommelgemse koppen".

't Moet zijn dat mensen niet graag lezen want veel antwoordformulieren kregen we niet binnen terwijl we toch merkten dat onze borden de nodige aantrekkingskracht hadden. Misschien was het ontbreken van de vermelding dat er ook wel "iets te winnen" viel mede-oorzaak. Naar wie de vijf voorziene prijzen zullen gaan is nog niet uitgemaakt. We zoeken momenteel nog naar een "onschuldige hand" die met de nodige omzichtigheid de winnaars uit de trommel zal halen. Uitslag in onze volgende mededelingen!

TEERFEEST

Ons jaarlijks teerfeest heeft plaats op zaterdag 13 november in de zaal van de K.H. De Verbroedering, Schransweg 32, Wommelgem. We nodigen al onze leden uit en houden, zoals in het verleden, de deelnameprijs op een aanvaardbaar niveau.

Zo zaten we aan 't tafel in 2019 !

Dat we onze leden graag "ter wille zijn" is geweten en daarom bieden we ook twee verschillende hoofdschotels aan. Het menu:

* Aperitief

* Duo van wildpaté met garnituur en een toast van rozijnenbrood

* Agnes sorelsoep (met stukjes kip)

* Stoofpotje van hert, appeltje met veenbessen, gestoofd witloof en kroketten

ofwel

Wijtingfilet met prei in room en kroketten

*Trio van chocolade (chocomousse, javanais en profiterole)

Wat kost het ? Voor onze leden 40,- Euro per persoon en voor niet-leden: 45,- Euro.

We verwachten uw inschrijving ten laatste op 6 november (Wacht niet tot die datum om in te schrijven, doe het nu!) Het verschuldigde bedrag schrijf je over op de bankrekening BE12 9799 5205 4092 van de Wommelgemse Heemkundige Kring met vermelding van het aantal personen en de gekozen hoofdschotel. (Vis of Vlees).

LEZING : HERFST 44

Op 18 december 2021 neemt Niko Van Kerkhoven ons mee naar de "Herfst 1944". Het is de periode waarin de Slag om de Schelde plaatsvond en de bevrijding van ons land. Bijzondere aandacht schenkt hij aan de geallieerde soldaten en de menselijke verhalen achter de grootse gebeurtenissen in de herfst 1944. In onze "mededelingen" van december iets meer hierover.

VIRTUELE WANDELING "DORST IN 'T DORP"

Op 22 januari organiseren we een wandeling waarbij je rustig op uw stoel kunt blijven zitten. Aan de hand van een fotoreportage leiden we u langs de diverse verdwenen (en nog bestaande) cafés in Wommelgem. Je

zult er versteld van staan hoeveel drankgelegenheden er waren en niet enkel in het centrum. We kijken ook wat verder naar de verkeersaders (Herentalsebaan-Autolei) en de woonkernen Kandonklaar, De Keer, Steenkruis, den Tip e.a. plaatsen waar je niet direct een café zou verwachten. En dorst lijden? Hoeft niet, in ons documentatiecentrum beschikken we over voldoende "dorstlessers". We verwachten u om 14u in het documentatiecentrum om samen met ons "op de boemel" te gaan.

ONZE BIBLIOTHEEK

Dat wij een rijk gestoffeerde bibliotheek bezitten is bij de leden schijnbaar niet zo bekend. En dat er

regelmatig nieuwe uitgaven aan deze bib worden toegevoegd lijkt helemaal onbekend te zijn. Spijtig want er zijn razend interessante boeken bij. Onze laatste aanwinst is het boek "Magische gebouwbescherming" van ir.architect Marc Robben.

Onze voorouders leefden in onzekere tijden en "onheil", zo dachten zij toch, had dikwijls een duistere oorzaak. En wat kon je doen om onheil te voorkomen? Men zag zich belegerd door boze geesten en duivels die klaar stonden om de mensen het leven zuur te maken. Deze magische wereld ligt aan de grondslag van het boek. Wat deed men om zijn woning, gebouw te beschermen tegen blikseminslag of brand? En hoe beschermde men de bewoners tegen ziekte of dood? En de opgeslagen goederen (voedingsmiddelen) tegen bederf? Voor wie meer wil weten over deze beschermende reflex toont dit boek de meest voorkomende symbolen en een overzicht van bezwerend - beschermende toepassingen.

Boeken uit onze bibliotheek kun je "lenen" via de gemeentelijke bibliotheek. Ga naar onze website www.dekaeck.be. Onder het tabblad "Documentatie" kies je voor "Bibliotheek" of "Streekromans". Noteer de volgende gegevens van het boek dat je wil lenen: Boeknummer (bibliotheek) of schapnummer (Biografieën en streekromans), titel en auteur.

- Mail de gegevens voor woensdag 12.00 uur naar bibliotheek@wommelgem.be
- Je kan het boek vanaf zaterdag ophalen in de bibliotheek.
- Je mag het boek vier weken lenen. Daarna breng je het terug binnen in de bibliotheek.

HALLOWEEN.....

Binnenkort zijn we weer zover...Halloween komt eraan en dan staan onze "winkels" weer eens vol met allerhande uitgeholde pompoenen, heksen, spoken, zombies en hun attributen..... Aan ons niet besteed, maar de "commercie" moet ook leven zo denken we maar. Wij vroegen ons evenwel af: zijn er in Wommelgem ooit "heksen" geweest...Tot onze verbazing vonden we een hele hoop getuigenissen van Wommelgemnaars die met een heks in aanraking kwamen. Hieronder enkele "getuigenissen...."*En de toverheksen, ja, ja, die vlogen nor de vergadering vruger. En dan zaten die oep ne mutsaart en dan zeien ze " over heg en over haag, tot Keulen in de wijnkelder". En dan vlogen ze d'r nortoe. Mor wa daar dan gebeurde da weetek nie.*" (Stan Van Camp - Boer 85 jaar).

"k Hem vanzeven is gewist da'k nor Wijnegem must gaan tegen den avond aan zo oem een brood. En ik was tuns twelf, dertien jaar zeker en ik kwaam terug en 't begost al doenker te weurren. Se,

en da was naa precies zoe ne grote molshoop, ja, ne molshoop he en d'r zaat e wijf oep en die had e lichtje bij. En ik zeg : "Dat hedde, da's een toverheks". En 't schoonste van de zaak 't was just nog een dondervlaag- En d'r aan Franck (nvdr.: ter hoogte van Withof) d'r was zoe ne groten boom en den bliksem slaagt oep dien boom en ik was helemaal verblind he en ik zaag niks meer. En later zijnek gaan zien en ik vond gene molshoop. D'r was er gene. En a'k liep dan draaide die(toverheks) zoe mei he, zoe gelak a'k liep. En na dien bliksem zagek ze nie meer. Mor ik was bang zenne. (Lou Mertens - boer 82 jaar).

Dan hemmek ik d'r is horen vertellen van e kinneke en da was nog nie laank geboren. En d'r zaten altijd maaien(1) onder zijn nagelbandje. En da was ook van een heks, één die a d'r altijd binnenkwaam. En die zijn d'r veur nor Deuren gewist nor ne vent zoe ene dien a kost aflesen. En die zei dan da ze die (heks)musten buitenhouwen. En dan is da gebeterd, die maeien zijn weggebleven. Van die toverheksen en zo da mut toch wel waar gewist hemmen. Het stoeng toch vruger in de katekismus he. Die vraag die hemmek nog altij oemthouwen zenne. Mag men wel bij betoveraers of waarzeggers te rade gaan ? Geenszins, want is van God afgegaan en den duivel aangehangen van dewelke dezen weten hetgeen ze zeggen. (Fons Kerkhofs bijgenaamd Pitte van de Rosse - boer - 78 jaar.

D'r aan de Wip he. Ge wet Fonske d'Herdt wonen he en daar een beetje veurbij in den Halsen Hoek he, daar heeget vruger ook gespookt. Der mut d'r ne meens ne keer of twee een geraaktheid gekregen hemmen en da was ook van een heks die a daar woonde. (Jefke Smits - boer- 85 jaar).

Hier in de straat woont nen boer en Lieneke Wannes die woont ook hier in de straat. En dien boer die kwaam mee zijn kaar van de Keer gereien, mee zijn familie oep. En gelak at'en hier on 't deurp kwam dan zag 'em ne schaduw oep de gevel en een kaar die a binnenrei zoe precies in de poort. En gelak at'em zelf binnenrei sproeng het vuur uit de stenen onder die peerdepoten. En dan kwaam'em binnen en da peerd da zweette m'r en da was de schuld van Lieneke Wannes. En da was meestal as Lieneke Wannes in den oemtrek was da d'r vuur uit de grond sproeng en Sus Cautereels die geloofde vast da da Lieneke was. (Florent Peeters - 55 jaar – onderwijzer).

En 't is gebeurd da de koeien de pootziekten hadden bij heur (de heks) en gen twee dagen he of w'hadden z'ook zenne. At heur koeien dat hadden dan kwam ze veur melk of wa flauwe kul en ons beesten hadden het ook zitten. En de vaarkes he, a die bij ons kwamen he, 's anderendaags kapot. Die van Sei, da wistik da da nen deugniet was. (Jef van Camp - bijnaam Jef van de Coo - 80 Jaar).

En Treske Stront dan, da was ook een kaai (kwade) zenne. D'r neffen Treske d'r heet ons moeder altijd gebakeld he. En a da zoe tegen middernacht ging zijn he, die koeien die begosten daar te rammelen mee die kettingen en zoe en at zoe middernacht ging zijn he dan vlogen die deuren open en toe, ge zoudt gezee g'had hemmen zo'n lawijd da de wereld zou vergaan hemmen. En die had ook altijd last mee de kinderen en die waren ziek en nie ziek. Da ze daar ook aan zat, da ze daar ook heur kaai haand aanhad, dat is zoe goed as zeker. (Wis Vermeiren - Huishoudster- 79 jaar).

(Uit: H. Henderickx - onuitgegeven licentiaatsverhandeling 1960).

EEN BIJZONDER VERZOEK...

(onder verantwoordelijkheid van de briefschrijfster)

Ik heb een bijzonder verzoek aan U, en hoop dat Uw historische kring hieraan mee zou willen werken.

Graag zou ik een oproep in Uw ledenblad willen doen, voor tips die mij kunnen helpen mijn biologische vader te vinden.

Mijn moeder woonde begin 60-er jaren in Wommelgem, net zoals haar moeder. Mijn moeder heette Irma Dresseleers, en was een dochter van Martha Philomena Sterckx. In 1962 is zij zwanger geraakt en in 1963 werd ik geboren. Ik heb nooit uitgevonden wie nu mijn vader was, en hoop op deze manier aanwijzingen te krijgen om hem alsnog te vinden.

Uit DNA onderzoek wordt duidelijk dat mijn vader misschien een Nederlander is. Zeker is dat niet.

Ik hoop in contact te komen met mensen die mijn moeder in die tijd kenden, die weten waar zij toen werkte of met wie ze bevriend was.

Alle informatie is van harte welkom, alvast bedankt voor Uw medewerking.

Contact: sonja_van_camp@hotmail.com

Werkten mee aan dit nummer: de Raad van Bestuur,
Herman Meeus, Gemma Sijsmans.